

De vraag naar educatie

Kennis = Meedoen

Inhoud

1.	De vraag naar educatie	5
1.1	De aanloop tot deze brochure	5
1.2	De totstandkoming van deze brochure	6
2.	Volwasseneneducatie in de praktijk	7
2.1	Wie bepaalt de vraag?	7
2.2	Wat is het aanbod?	8
3.	Een blik naar de toekomst	9
3.1	Hoe willen gemeenten sturen?	9
3.2	Wanneer durven, kunnen en willen mensen leren bij een ROC?	10
3.3	Het ROC als maatschappelijke actor?	12
3.4	Leren in de wijk of het dorp?	13
3.5	Het ROC als 'lerende organisatie'	15
4.	De suggesties	17
4.1	De gemeentelijke regie	17
4.2	De leervraag boven tafel	18
4.3	Het ROC als maatschappelijke actor	19
4.4	Het ROC in de wijk of het dorp	20
4.5	Aansturing van het ROC	21
4.6	Innovatief vermogen	22
4.7	Cultuur als factor	23
4.8	Een kritische blik	23
4.9	Momenten als kansen	25
Bijlage		27
	Lijst van gesproken personen	27

1. De vraag naar educatie

1.1 De aanloop tot deze brochure

De gemeenten beschikken vanuit de Wet Educatie en Beroeps-
onderwijs (WEB) over een budget voor volwasseneneducatie.

Vooralsnog kunnen gemeenten dit budget alleen besteden bij een
ROC. Dit hoeft niet het ROC in hun eigen regio te zijn, maar dat
is wel de praktijk.

Gemeenten zijn de ‘vragende’ partij: zij formuleren de opdracht
aan het ROC. De ‘vraag naar educatie’ wordt dus door de
gemeente bepaald en het ROC organiseert een aanbod. Echter:
de doelgroep van de volwasseneneducatie loopt meestal niet uit
zichzelf het ROC binnen om van dat aanbod gebruik te maken.

Om toch voldoende deelnemers binnen te krijgen, proberen ROC's
mensen te werven. Maar ook dat leidt niet altijd tot de gewenste
deelnemersaantallen, vooral niet als het gaat om deelnemers vanuit
de ‘onderkant’ van de samenleving. Dus de vraag is: hoe kan het
wel? Wat kunnen ROC's doen om de écht laaggeschoolde mensen
binnen te krijgen? Biedt samenwerking met andere organisaties
kansen? Biedt een wijkgerichte aanpak mogelijkheden? En vooral:
hoe kan de gemeente het ROC daarbij aansturen?

Het campagne team ‘Kennis = Meedoen’ heeft deze vragen
opgepakt, daartoe gefaciliteerd door de Provincie Noord-Brabant
vanuit het actieplan ‘Kennis = Meedoen’. Met ‘Kennis = Meedoen’
wil de Provincie het leren in Brabant bevorderen, in het bijzonder
van laaggeschoolde volwassenen. Deze brochure doet gemeenten
suggesties om laaggeschoolde mensen met het educatiebeleid beter
te bereiken.

1.2 De totstandkoming van deze brochure

Om antwoord op de gestelde vragen te krijgen, heeft het campagneteam 'Kennis = Meedoen' de afgelopen maanden gesproken met beleidsmedewerkers van een elftal Brabantse gemeenten en professionals van een viertal ROC's. De resultaten zijn opgetekend in deze brochure. Deze brochure is geen onderzoeksrapport.

De brochure schetst een beeld van hoe gemeenten en ROC's in Brabant hun rollen rondom educatie invullen. Op dit te illustreren, zijn in de brochure citaten opgenomen. Deze zijn bewust anoniem gelaten om een algemene indruk weer te geven, zonder te verwijzen naar een specifieke situatie. In de bijlage is een lijst van alle gesproken personen opgenomen. In de brochure doen we ook negen suggesties voor een effectiever educatiebeleid.

Februari 2007

Campagneteam 'Kennis = Meedoen'

2. Volwasseneneducatie in de praktijk

2.1 Wie bepaalt de vraag?

De gemeente is de vragende partij. Onder ‘vraaggericht werken’ verstaan de meeste gemeenten dat zij de vraag formuleren en dat het ROC daarop een aanbod ontwikkelt. Aangezien gemeenten door democratisch gekozen organen worden aangestuurd, is dit aannemelijk. Punt is echter dat de volwasseneneducatie geen politieke prioriteit geniet en dat het vaak de beleidsmedewerker is die samen met het ROC het aanbod bepaalt. Dit wordt natuurlijk wel door het college of de gemeenteraad bekrachtigd, maar hier wordt niet op gestuurd.

Een gemeente bestaat uit verschillende afdelingen of diensten. Sommige daarvan zouden best iets over de ‘educatievraag’ kunnen zeggen, zoals de afdeling Welzijn, Werk & Inkomen of Personeelszaken. Maar in de praktijk blijkt alleen Werk & Inkomen invloed te hebben. Gemeenten zoeken ook nauwelijks contact met externe organisaties om de ‘vraag naar educatie’ boven tafel te krijgen. Dus deze leveren ook weinig input. Wel werkt een flink deel van de gemeenten samen: ze sluiten gezamenlijk een contract met het ROC. Het is dan ook niet vreemd dat gemeenten zodoende niet verder komen dan een algemene opdracht aan het ROC, waarbinnen later allerlei accenten worden gezet.

In de verhouding van ROC en gemeente, heeft het ROC van oudsher een sterke positie. De gemeente formuleren meestal alleen een kader. Het ROC komt vervolgens met een voorstel hoe dit kader in te vullen. Het ROC zoekt hiervoor soms contact met maatschappelijke organisaties, om te kijken welke behoeften er

